

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

5. prosince 2013 *

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 93/13/EHS — Žaloba na zdržení se jednání podaná regionálním sdružením na ochranu spotřebitelů — Místně příslušný soud — Nemožnost podat opravný prostředek proti rozhodnutí, jímž prvostupňový soud vyslovil svou nepříslušnost — Procesní autonomie členských států — Zásada rovnocennosti a zásada efektivity“

Ve věci C-413/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Audiencia Provincial de Salamanca (Španělsko) ze dne 7. září 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 11. září 2012, v řízení

Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León

proti

Anuntis Segundamano España SL,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader (zpravodajka) a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León S. Román Capillas, procuradora, ve spolupráci s A. Castro Martínem, letrado,
- za španělskou vládu S. Centeno Huerta, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi J. Baquero Cruzem a M. van Beekem, jakož i M. Owsiany-Hornung, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 5. září 2013,

vydává tento

* Jednací jazyk: španělština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León (dále jen „ACICL“) a společností Anuntis Segundamano España SL (dále jen „ASE“) v otázce žaloby na zdržení se jednání, na jejímž základě měly být prohlášeny za neplatné některé z uživatelských podmínek na internetové stránce jmenované společnosti.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 23 až 24 odůvodnění směrnice 93/13 uvádějí:

„vzhledem k tomu, že osoby nebo organizace, které mají podle právních předpisů členského státu oprávněný zájem chránit spotřebitele, musí mít možnosti zahájit řízení, která se týkají smluvních podmínek navržených k obecnému použití ve smlouvách uzavíraných se spotřebiteli, a zejména nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí], buď před soudem, anebo před správním orgánem, jemuž přísluší rozhodnout o stížnostech nebo zahájit vhodné právní řízení; že tato možnost však nezahrnuje předběžnou kontrolu obecných podmínek používaných v jednotlivých hospodářských odvětvích;

vzhledem k tomu, že soudy nebo správní orgány členských států musí mít k dispozici přiměřené a účinné prostředky, aby zabránily dalšímu používání nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí] ve smlouvách se spotřebiteli“.

- 4 Článek 7 odst. 1 a 2 této směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a konkurentů existovaly přiměřené a účinné prostředky zabráňující dalšímu používání nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí] ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.

2. Prostředky uvedené v odstavci 1 musí obsahovat ustanovení, podle nichž osoby nebo organizace, které mají podle vnitrostátních právních předpisů oprávněný zájem na ochraně spotřebitelů, mohou požádat v souladu s vnitrostátními právními předpisy soud nebo příslušné správní orgány o rozhodnutí, zda smluvní podmínky sepsané pro obecné použití jsou nepřiměřené [zneužívající], aby tak mohly použít vhodné a účinné prostředky k zabránění dalšímu použití takových podmínek.“

Španělská právní úprava

- 5 Článek 52 odst. 1, body 14 a 16 španělského občanského soudního řádu (Ley de Enjuiciamiento Civil, dále jen „LEC“) v hlavě II tohoto řádu věnované příslušnosti a pravomoci, kapitola II nazvaná „Úprava příslušnosti“, část 2 upravující místní příslušnost, stanoví:

„V následujících případech se nepoužijí sudiště vymezená podle výše uvedených článků a příslušnost se určí podle ustanovení tohoto článku:

[...]

14. K řízení o žalobách o určení, že určité smluvní ujednání není součástí smlouvy, nebo že určité klauzule ze všeobecných smluvních podmínek jsou neplatné, je příslušný soud, v jehož obvodě má žalobce bydliště. V téže oblasti je k řízení o žalobě o určení, na zdržení se jednání či odstranění příslušný soud, v jehož obvodě má žalovaný provozovnu, a pokud ji nemá, soud, v jehož obvodě má sídlo; pokud žalovaný nemá sídlo na španělském území, je příslušný soud, v jehož obvodě byla smlouva uzavřena.

[...]

16. K řízení o žalobě na zdržení se jednání podané za účelem ochrany kolektivních i individuálních zájmů spotřebitelů a uživatelů je příslušný soud, v jehož obvodě má žalovaný provozovnu, a pokud ji nemá, soud, v jehož obvodě má sídlo; pokud žalovaný nemá sídlo na španělském území, je příslušný soud, v jehož obvodě má bydliště žalobce.“

6 Článek 60 odst. 1 LEC upravující negativní kompetenční spor v otázce místní příslušnosti stanoví:

„Jestliže bylo rozhodnutí soudu o místní nepřislušnosti vydáno na základě námitky nedostatku příslušnosti nebo po vyslechnutí všech účastníků, soud, jemuž je věc postoupena, je tímto rozhodnutím vázán a nemůže bez návrhu vyslovit svou nepřislušnost.“

7 Článek 67 LEC týkající se opravných prostředků ve věcech místní příslušnosti stanoví:

„1. Proti usnesením, jimiž je rozhodováno o místní příslušnosti, nejsou přípustné opravné prostředky.

2. V odvoláních a mimořádných opravných prostředcích z důvodu procesní vady jsou přípustné námitky nedostatku místní příslušnosti, jestliže se v dotčené věci použijí kogentní normy.“

8 Ve španělské právní úpravě je žaloba na zdržení se jednání v oblasti ochrany spotřebitelských zájmů upravena články 53 až 56 královského legislativního nařízení 1/2007 o přepracovaném znění obecného zákona o ochraně spotřebitelů a uživatelů a souvisejících zákonů (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) ze dne 16. listopadu 2007 (BOE č. 287 ze dne 30. listopadu 2007, s. 49181, dále jen „královské legislativní nařízení 1/2007“).

9 Článek 53 královského legislativního nařízení 1/2007 upravující žaloby na zdržení se jednání stanoví:

„Předmětem žaloby na zdržení se jednání je uložit žalovanému, aby se zdržel jednání nebo zabránit tomu, aby k takovému jednání napříště došlo. Tuto žalobu lze dále využít k zákazu jednání, které k okamžiku podání žaloby skončilo, existují-li dostatečné důkazy o tom, že k jednání může brzy opět dojít.

Pro účely ustanovení této kapitoly se za jednání v rozporu s právní úpravou zneužívajících klauzulí považuje každý podnět k používání zneužívajících klauzulí.“

10 Článek 54 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení stanoví:

„Žalobu na zdržení se jednání proti jednání v rozporu s ustanoveními tohoto zákona týkajícími se zneužívajících klauzulí, smluv uzavřených mimo obchodní prostory, prodeje na dálku, záruk při koupi zboží a kombinovaných zájezdů může podat:

[...]

b) spotřebitelské a uživatelské sdružení, které splňuje podmínky tohoto zákona nebo případně regionálních právních předpisů v oblasti ochrany spotřebitelů a uživatelů;

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 11 ACICL je sdružením na ochranu spotřebitelů zapsané v rejstříku spotřebitelských a uživatelských organizací provincie Castilla y León. Sídli v Salamance (Španělsko) a má 110 členů. Toto sdružení působí pouze na území uvedené provincie a není přidruženo k žádnému jinému sdružení či organizaci na ochranu spotřebitelů na regionální či národní úrovni ani není jejich členem.
- 12 ASE je obchodní společnost, jejíž zapsané sídlo se nachází v Barceloně (Španělsko) a jež provozuje internetovou stránku, na které mohou spotřebitelé a podnikatelé zveřejňovat inzeráty týkající se nemovitostí či použitého zboží, jakož i nabídky zaměstnání.
- 13 Internetové uživatelské podmínky, které jsou dostupné na této stránce, mají dvě části, a sice „všeobecné uživatelské podmínky“ a „zvláštní podmínky pro smlouvy o inzerci“ (dále jen „zvláštní podmínky“).
- 14 Součástí zvláštních podmínek byl k datu podání žaloby na zdržení se jednání k vnitrostátním soudům v původním řízení článek 6 upravující omezení odpovědnosti a článek 7 nazvaný „Prohlášení a záruky inzerenta / Náhrada škody“.
- 15 ACICL podalo proti společnosti ASE na základě článku 54 královského legislativního nařízení 1/2007 žalobu na zdržení se jednání k Juzgado de Primera Instancia n. 4 y de lo Mercantil de Salamanca (obchodní soud prvního stupně č. 4 v Salamance). Uvedená žaloba zněla na určení neplatnosti článku 6 a čl. 7 odst. 7 zvláštních podmínek a dále na to, aby společnost ASE tato ustanovení z podmínek vyňala a zdržela se napříště jejich užívání.
- 16 Usnesením ze dne 6. dubna 2011 vyslovil Juzgado de Primera Instancia n. 4 y de lo Mercantil de Salamanca svou nepřislušnost k rozhodování o žalobě podané ACICL. Tento soud totiž rozhodl, že na základě čl. 52 odst. 1 bod 14 LEC je k rozhodování o žalobách na zdržení se jednání podaných za účelem obrany kolektivních zájmů spotřebitelů příslušný soud, v jehož obvodě se nachází provozovna či sídlo žalovaného. V tomtéž usnesení bylo uvedeno, že lze podat odvolání k Audiencia Provincial de Salamanca (odvolací soud v Salamance).
- 17 ACICL se proti tomuto rozhodnutí odvolalo k Audiencia Provincial de Salamanca a tvrdilo, že skutečnost, že soud v místě sídla sdružení na ochranu spotřebitelů rozhodl o tom, že je místně nepřislušný k rozhodování o žalobách na zdržení se užívání zneužívajících klauzulí podaných takovým sdružením, je v rozporu s cílem směrnice 93/13.
- 18 V předkládacím rozhodnutí Audiencia Provincial de Salamanca uvádí, že vyvstávají dva druhy problémů.
- 19 Na základě vnitrostátních procesních norem, a konkrétně čl. 52 odst. 1, bod 16 a článku 67 LEC, nelze proti usnesení soudu prvního stupně, který rozhodl, že je místně nepřislušný, podat opravný prostředek, takže v takovém případě, jako je případ, který je předmětem původního řízení, se ACICL musí obrátit pouze na soud v místě provozovny či sídla žalovaného, tj. v Barceloně. Předkládající soud má pochybnosti o tom, zda je uvedená španělská právní úprava místní příslušnosti a opravného prostředku proti rozhodnutím soudů prvního stupně, jimiž v uvedených řízeních o žalobách na zdržení se jednání vyslovily svou místní nepřislušnost, v souladu s požadavky na vysokou úroveň ochrany spotřebitelů požadovanou směrnicí 93/13.
- 20 Předkládající soud se dále táže na slučitelnost úpravy příslušnosti – podle níž musí být žaloba sdružení na ochranu spotřebitelů znějící na zdržení se jednání podána k soudu v místě provozovny či sídla podnikatele – s cílem vysoké úrovně ochrany spotřebitelů a se zásadou rovnocennosti a zásadou

efektivity. Takové sdružení na ochranu spotřebitelů, jako je ACICL, je totiž za takových podmínek podle něj fakticky nuceno upustit od podání takové žaloby vzhledem k malému rozpočtu a omezené územní působnosti.

- 21 Tento soud v této souvislosti uvádí, že Soudní dvůr v judikatuře k ustanovením úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32, dále jen „Bruselská úmluva“) rozhodl, že efektivita žalob na zdržení se používání protiprávních klauzulí podle článku 7 směrnice 93/13 by byla významně narušena, pokud by tyto žaloby mohly být podány pouze ve státě, kde má podnikatel sídlo (rozsudek ze dne 1. října 2002, Henkel, C-167/00, Recueil, s. I-8111, bod 43). Dovodil z toho, že tytéž zásady lze použít v takovém případě, jako je případ dotčený ve věci v původním řízení, což podle něj znamená, že místně příslušnými jsou soudy, v jejichž obvodě se nachází sídlo sdružení na ochranu spotřebitelů, které jedná proti podnikateli, jež ve smlouvách použil zneužívající klauzule.
- 22 Za těchto podmínek se Audiencia Provincial de Salamanca rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Umožňuje ochrana zajištěná spotřebiteli směrnicí [93/13], aby Audiencia Provincial [de Salamanca] jakožto vnitrostátní odvolací soud, přestože k tomu postrádá vnitrostátní zákonný základ, projednal opravný prostředek podaný proti rozhodnutí [Juzgado de Primera Instancia n. 4 y de lo Mercantil de Salamanca], jímž byla místní příslušnost k řízení o žalobě na zdržení se jednání podané sdružením [na ochranu spotřebitelů] s omezenou územní působností, které není přidruženo k jinému sdružení ani není jeho členem a které má nízký rozpočet a malý počet členů, přiznána soudu, v jehož obvodě se nachází sídlo žalované?
- 2) Je třeba články 4 [SFEU], 12 [SFEU], 114 [SFEU] a 169 [SFEU], [jakož i] článek 38 Listiny základních práv Evropské unie ve spojení se směrnicí 93/13 a s judikaturou Soudního dvora týkající se vysoké úrovně ochrany zájmů spotřebitelů, jakož i s užitečným účinkem směrnic a se zásadami rovnocennosti a efektivity vykládat v tom smyslu, že stanoví místní příslušnost k řízení o žalobě na zdržení se používání zneužívajících klauzulí, podané na ochranu kolektivních nebo obecných zájmů spotřebitelů sdružením [na ochranu spotřebitelů], jehož oblast působnosti je omezená, které není přidruženo k sdružení ani není jeho členem a které má nízký rozpočet a malý počet členů, k soudu, v jehož obvodě se nachází sídlo tohoto sdružení, a nikoli k soudu, v jehož obvodě má sídlo žalovaná?“

K předběžným otázkám

- 23 Podstatou dvou otázek předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, zda musí být směrnice 93/13, jakož i zásada rovnocennosti a zásada efektivity vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní procesněprávní úpravě, podle níž žaloby na zdržení se jednání musí podávat sdružení na ochranu spotřebitelů u soudu, v jehož obvodě se nachází provozovna či sídlo žalovaného, a podle níž nelze proti rozhodnutí soudu prvního stupně, jímž vyslovuje svou místní nepřislušnost, podat odvolání.
- 24 Španělská vláda namítá, že předběžná otázka týkající se nemožnosti napadnout rozhodnutí, jímž soud v prvním stupni, který rozhoduje o takové žalobě na zdržení se jednání, jako je žaloba v původním řízení, rozhodne o své nepřislušnosti, je nepřipustná s tím, že tato otázka se podle ní netýká zásady unijního práva. Podle této vlády se uvedená otázka týká práva na účinnou soudní ochranu zaručeného španělskou ústavou.
- 25 V tomto ohledu postačí konstatovat, že žalobu dotčenou ve věci v původním řízení podalo sdružení na ochranu spotřebitelů, jež usilovalo o zákaz zneužívajících klauzulí používaných podnikatelem. Z toho vyplývá, že v rámci sporu v původním řízení se problematika neexistence opravného prostředku proti

rozhodnutí, jímž soud rozhodující o žalobě na zdržení se jednání vysloví svou místní nepříslušnost, týká efektivity procesní možnosti, jež má chránit právo, které jednotlivcům plyne z unijního práva, v tomto případě právo sdružení na ochranu spotřebitelů jednat tak, aby bylo zabráněno používání zneužívajících klauzulí, a „v zájmu spotřebitelů a konkurentů“, což konkrétně stanoví článek 7 směrnice 93/13.

- 26 Jestliže se položené otázky týkají výkladu unijního práva, je tedy Soudní dvůr povinen rozhodnout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. června 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, bod 76).
- 27 Stran merita věci je nutné podotknout, že čl. 7 odst. 1 a 2 směrnice 93/13 členským státům ukládá, aby zajistily, aby v jejich vnitrostátních právních rádech existovaly přiměřené a účinné prostředky zabráňující dalšímu používání zneužívajících klauzulí ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli. Uvedené prostředky musí zahrnovat ustanovení, podle nichž organizace, které mají podle vnitrostátních právních předpisů oprávněný zájem na ochraně spotřebitelů, mohou za tímto účelem požádat v souladu s vnitrostátními právními předpisy soudy nebo příslušné správní orgány o rozhodnutí.
- 28 Je však nutno konstatovat, že ve směrnici 93/13 chybí ustanovení umožňující určit soud místně příslušný k rozhodování o žalobách na zdržení se používání zneužívajících klauzulí podaných sdruženími na ochranu spotřebitelů v zájmu těchto spotřebitelů, jakož i v zájmu konkurenčních podnikatelů. Tato směrnice neupravuje ani počet stupňů řízení, pokud jde o rozhodnutí, jimiž se v takovém případě vyslovuje místní nepříslušnost.
- 29 Jak navíc generální advokát zdůraznil v bodě 28 stanoviska, směrnice 98/27/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 19. května 1998 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů (Úř. věst. L 166, s. 51) ani směrnice 2009/22/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů (Úř. věst. L 110, s. 30), která ji nahradila, neupravují počet stupňů řízení, jež by členské státy měly stanovit pro případ rozhodnutí, jimiž se vyslovuje místní nepříslušnost v řízení o žalobách na zdržení se jednání podávaných sdruženími na ochranu spotřebitelů. Tyto směrnice ostatně nezakotvují ani pravidla pro určení místní příslušnosti pro žaloby na zdržení se jednání v oblasti ochrany spotřebitelských zájmů.
- 30 Při neexistenci harmonizace procesních prostředků nápravy, jež mají mít k dispozici sdružení na ochranu spotřebitelů, aby v zájmu spotřebitelů i zájmu konkurenčních podnikatelů zabránila používání zneužívajících klauzulí, je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby taková pravidla stanovil v souladu se zásadou procesní autonomie s tím, že nesmí být méně příznivá než ta, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (zásada rovnocennosti), ani nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných spotřebitelům unijním právním řádem (zásada efektivity) (obdobně viz rozsudky ze dne 14. března 2013, Aziz, C-415/11, bod 50, jakož i ze dne 18. dubna 2013, Irimie, C-565/11, bod 23 a citovaná judikatura).
- 31 K zásadě rovnocennosti je nutno uvést, že Soudní dvůr nemá k dispozici žádné poznatky, které by byly s to vyvolat pochybnosti ohledně souladu procesněprávní úpravy dotčené v původním řízení s touto zásadou.
- 32 S výhradou ověření, které musí provést předkládající soud, totiž z ustanovení čl. 52 odst. 1, body 14 a 16 LEC vyplývá, že právní norma, podle níž je místně příslušný soud, v jehož obvodě se nachází provozovna nebo sídlo žalovaného, se použije na všechny žaloby na zdržení se jednání, tj. jak žaloby na zdržení se používání obecných podmínek ve formulářových smlouvách, tak na žaloby podávané sdruženími na ochranu spotřebitelů hájícími kolektivní zájmy spotřebitelů.
- 33 Pokud jde o vnitrostátní právní normu, jež nezakotvuje prostředky nápravy proti rozhodnutí, jímž soud prvního stupně vyslovil svou místní nepříslušnost, tj. čl. 67 odst. 1 LEC, z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že jde o obecně použitelnou normu španělského procesního práva.

- 34 Pokud jde o zásadu efektivit, je třeba připomenout, že Soudní dvůr již rozhodl, že v každém případě, kdy vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, je třeba postupovat s přihlédnutím k úloze tohoto ustanovení v rámci řízení jako celku, jeho průběhu a jeho zvláštnostem u různých vnitrostátních orgánů. Z tohoto hlediska je namísto případně zohlednit základní zásady vnitrostátního právního systému, jako například právo na obhajobu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. října 2009, *Asturcom Telecomunicaciones*, C-40/08, Sb. rozh. s. I-9579, bod 39 a citovaná judikatura, jakož i výše uvedený rozsudek *Aziz*, bod 53).
- 35 V projednávané věci byl vznesen argument, že postoupení žaloby na zdržení se jednání dotčené ve věci v původním řízení jinému soudu vzdálenějšímu od sídla ACICL by mohlo tomuto sdružení způsobit značné problémy v tomto smyslu, že by hrozilo, že bude muset s ohledem na vzdálenost soudu příslušného k projednání jeho žaloby z finančních důvodů upustit od jejího podání.
- 36 Pokud jde o problémy uváděné ACICL, jejich příčinou podle všeho není právní úprava, podle níž je k rozhodnutí o žalobě na zdržení se jednání podané sdružením na ochranu spotřebitelů místně příslušný soud, v jehož obvodu se nachází provozovna či sídlo žalovaného, ani absence právní úpravy prostředků nápravy proti rozhodnutí, jímž soud prvního stupně vyslovil svou místní nepříslušnost.
- 37 Podání žaloby na zdržení se jednání k soudu v místě provozovny žalovaného dotčené ve věci v původním řízení totiž ACICL neztěžuje tato procesněprávní úprava, ale finanční situace tohoto sdružení.
- 38 Jak v tomto ohledu zdůraznil generální advokát v bodě 36 stanoviska, procesněprávní úprava týkající se vnitrostátních prostředků nápravy a počtu stupňů řízení, která sleduje obecný zájem na řádném výkonu spravedlnosti a předvídatelnosti, musí mít přednost před zájmy jednotlivce v tom smyslu, že se nemůže měnit v závislosti na konkrétní finanční situaci účastníka.
- 39 Aby však byla respektována zásada efektivit, nesmí úprava vnitrostátních prostředků nápravy a počtu stupňů řízení znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných spotřebitelům unijním právním řádem.
- 40 V první řadě je třeba podotknout, jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že na základě ustanovení čl. 60 odst. 1 LEC nemůže soud v místě provozovny žalovaného, kterému je předložena žaloba na zdržení se jednání poté, co soud v místě provozovny žalobce vyslovil svou nepříslušnost, rozhodnout, že je nepříslušný, a musí tedy o této žalobě meritorně rozhodnout.
- 41 Zadruhé, ačkoli nelze vyloučit, že podání žaloby k soudu v místě provozovny žalovaného s sebou pro ACICL ponese další náklady, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá – s výhradou ověření, jejichž provedení přísluší předkládajícímu soudu – že si řádný průběh řízení žádá účast tohoto sdružení ve všech jeho fázích (obdobně viz rozsudek ze dne 27. června 2013, *Agrokonsulting-04*, C-93/12, bod 50).
- 42 Zatřetí problémy, jímž by ACICL čelilo, lze překonat jinými mechanismy určenými ke kompenzaci jeho finančních problémů, jako například získáním právní pomoci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. prosince 2010, *DEB*, C-279/09, Sb. rozh. s. I-13849, body 59 a 60, a obdobně výše uvedený rozsudek *Agrokonsulting-04*, bod 50).
- 43 Španělská vláda ostatně v písemných vyjádřeních zdůraznila, že organizace na ochranu spotřebitelů mohou být v případě podání žaloby na zdržení se jednání osvobozeny od soudních poplatků, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

- 44 Navíc je třeba uvést, že ve sporu v původním řízení nebyla otázka příslušnosti s konečnou platností uzavřena z důvodu, že proti usnesení ze dne 6. dubna 2011, jímž Juzgado de Primera Instancia n. 4 y de lo Mercantil de Salamanca vyslovil svou nepřislušnost k rozhodování o žalobě na zdržení se jednání podané ACICL, nelze podat opravný prostředek. Jak totiž vyplývá z předkládacího rozhodnutí, tuto otázku lze znovu otevřít v případě, že je proti rozhodnutí podán opravný prostředek týkající se meritorních otázek.
- 45 Začtvrté, jak španělská vláda zdůraznila v písemných vyjádřeních, čl. 60 odst. 1 LEC má konkrétně tím, že zakládá příslušnost jediného soudu, zabránit protichůdným rozhodnutím. Taková úprava by tedy mohla zajistit jednotnou praxi na celém státním území a přispívat tak k právní jistotě (obdobně viz výše uvedený rozsudek Agroconsulting-04, bod 56).
- 46 Pokud jde o judikaturu Soudního dvora vyplývající z výše uvedeného rozsudku Henkel, na niž poukazuje předkládající soud, nejprve je třeba uvést, že ustanovení Bruselské úmluvy, jakož i ustanovení nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, s 1), které ji nahradilo, se týkají pouze přeshraničních sporů.
- 47 Z toho vyplývá, že závěry vyvozené z výše uvedeného rozsudku Henkel, a sice z jeho bodu 43, v němž Soudní dvůr stran výkladu Bruselské úmluvy v přeshraničním kontextu konstatoval, že efektivita žalob na zdržení se používání protiprávních klauzulí podle článku 7 směrnice 93/13 by byla významně narušena, kdyby tyto žaloby mohly být podány pouze ve státě, kde má podnikatel sídlo, není přenosná na takové okolnosti, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, týkající se výkladu vnitrostátních procesních ustanovení jediného členského státu.
- 48 Pokud jde o přirovnání sdružení na ochranu spotřebitelů ke spotřebitelům ve smyslu směrnice 93/13, což navrhuje předkládající soud, je třeba připomenout – jak generální advokát zdůraznil v bodě 51 stanoviska – že podle ustálené judikatury Soudního dvora vychází systém ochrany zavedený směrnicí 93/13 z myšlenky, že se spotřebitel nachází v nerovném postavení vůči prodávajícímu nebo poskytovateli, co se týče jak vyjednávací síly, tak úrovně informovanosti (viz zejména rozsudky ze dne 4. června 2009, Pannon GSM, C-243/08, Sb. rozh. s. I-4713, bod 22, výše uvedený rozsudek Banco Español de Crédito, bod 39, a uvedený rozsudek Aziz, bod 44).
- 49 Je však nutno konstatovat, že pokud jde o procesní prostředky, které mají k dispozici sdružení na ochranu spotřebitelů k tomu, aby zabránily používání zneužívajících klauzulí, tato sdružení se vůči prodávajícímu nebo poskytovateli v takovém nerovném postavení nenacházejí.
- 50 Aniž by byla popírána zásadní role, kterou musí mít možnost hrát, aby bylo dosaženo vysoké úrovně ochrany spotřebitelů v rámci Evropské unie, je třeba konstatovat, že žaloba na zdržení se jednání podaná takovým sdružením proti podnikateli nevykazuje nerovnováhu, která panuje v rámci individuálních žalob spotřebitele proti podnikateli, s nímž uzavřel smlouvu.
- 51 Takový rozdílný přístup dále potvrzuje ustanovení čl. 4 odst. 1 směrnice 98/27 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2009/22, podle nichž jsou v případě intrakomunitárního porušení unijních právních předpisů na ochranu spotřebitelů k rozhodování o žalobách na zdržení se jednání podaných sdruženími na ochranu spotřebitelů z jiných členských států příslušné soudy členského státu, kde se nachází provozovna či sídlo žalovaného.
- 52 Vzhledem k výše uvedenému je nutné konstatovat, že procesní úprava dotčená ve věci v původním řízení prakticky neznemožňuje ani nadměrně neztěžuje takovému sdružení na ochranu spotřebitelů, jako je ACICL, podání žaloby na zdržení se jednání a neohrožuje tak dosažení cíle, který sleduje směrnice 93/13.

- 53 Za těchto podmínek je třeba na položené otázky odpovědět tak, že směrnice 93/13, jakož i zásada efektivity a zásada rovnocennosti musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž musí být žaloby na zdržení se jednání podávané sdruženími na ochranu spotřebitelů podány u soudu, v jehož obvodě se nachází provozovna či sídlo žalovaného, a podle níž nelze proti rozhodnutí soudu prvního stupně, jímž vyslovil svou místní nepříslušnost, podat opravný prostředek.

K nákladům řízení

- 54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách, jakož i zásada efektivity a zásada rovnocennosti, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž musí být žaloby na zdržení se jednání podávané sdruženími na ochranu spotřebitelů podány u soudu, v jehož obvodě se nachází provozovna či sídlo žalovaného, a podle níž nelze proti rozhodnutí soudu prvního stupně, jímž vyslovil svou místní nepříslušnost, podat opravný prostředek.

Podpisy.